

บทที่ 5

การตรวจสอบความปลอดภัย

การตรวจสอบความปลอดภัยในสถานประกอบการ นับได้ว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการบริการความปลอดภัย ปกติในแต่ละสถานประกอบการแผนการตรวจควรมีการพัฒนาแบบตรวจของตนเองขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ แบบตรวจหรือแบบสำรวจ อาจจะพัฒนาขึ้นจากข้อกำหนดของทางราชการได้ การตรวจสอบความปลอดภัยจะพบปัญหาแฝงเร้น สถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย และการกระทำที่ไม่ปลอดภัย และความบกพร่องของการจัดการ ทำให้สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ ก่อนที่จะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ปกติแล้วในการเตรียมการตรวจนั้นผู้ที่รับผิดชอบควรมีการวิเคราะห์อุบัติเหตุทั้งหมดที่เกิดขึ้น เพื่อว่าจะได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องของสภาพการณ์ต่างๆ และสถานที่ที่เป็นแหล่งของการเกิดอุบัติเหตุ และยังคงให้ความสนใจในจำนวนของอุบัติเหตุ แผนกที่มีอุบัติเหตุ ชนิดของอุบัติเหตุ หน่วยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของการบาดเจ็บ ที่สำคัญที่สุดคือสาเหตุของอุบัติเหตุ การวางแผนการตรวจที่คืนนั้นจะต้องรู้ว่า จะตรวจที่ไหน จะตรวจดูอะไร จะตรวจด้วยเครื่องมืออะไร และจะต้องตรวจเมื่อไหร่ถึงจะเหมาะสมที่สุดนั่นเอง

ประเภทของการตรวจ

สถานประกอบการต่างประเภทกัน อาจมีลักษณะของการตรวจสอบความปลอดภัยที่แตกต่างกันออกไป บางสถานประกอบการจะถูกกำหนดการตรวจด้วยกฎหมาย ถูกกำหนดด้วยผลระบบการผลิต หรือด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม แต่การตรวจสอบความปลอดภัยสามารถค้นหาปัญหาและประเมินความเสี่ยงก่อนจะเกิดอุบัติเหตุ และความสูญเสียขึ้น การตรวจสอบความปลอดภัยที่ดีสามารถ ระบุปัญหาแฝงเร้น ความบกพร่องอุปกรณ์ การกระทำที่ไม่ปลอดภัย ผลกระทบของความเปลี่ยนแปลง ความบกพร่องในการแก้ไขปรับปรุง คุณภาพและประสิทธิภาพงาน และยังเป็นการแสดงเจตนาของผู้บริหารต่อการควบคุมอุบัติเหตุ ประเภทของการตรวจความปลอดภัยแยกตามความเหมาะสมของประเภทสถานประกอบการที่ต่างกันแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การตรวจเป็นระยะ

การตรวจเป็นระยะเป็นลักษณะการตรวจที่มีการกำหนดตารางการตรวจไว้เป็นที่แน่นอนเป็นระยะๆ ในการวางแผนการตรวจนั้น ควรได้มีการกำหนดตารางการตรวจให้ครอบคลุมทั้งโรงงาน ซึ่งรวมถึงกระบวนการทำงานและอุปกรณ์บางประเภทไว้ด้วย การตรวจแบบนี้ควรจะดำเนินการเป็นประจำเดือนประจำทุก 6 เดือน ประจำปี หรือคาบเวลาอื่นที่เหมาะสม สำหรับอุปกรณ์บางประเภท เช่น ลิฟต์ หม้อไอน้ำ ถึงความดันและอุปกรณ์ผจญเพลิง ปกติแล้วกฎหมายจะกำหนดการตรวจสอบไว้เป็นระยะที่แน่นอนจึงต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายเสมอ

2. การตรวจที่มีได้กำหนดเวลาแน่นอน

การตรวจที่มีได้กำหนดคาบเวลาแน่นอนไว้เป็นการตรวจที่ทำการบ่อยและถือว่าเป็นปกติซึ่งการตรวจแบบนี้อาจจะรวมถึงการตรวจที่มีได้แจ้งว่าจะตรวจแผนกใด เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ชิ้นใดหรือแม้บริเวณงานเล็กๆ การตรวจนี้เป็นการตรวจที่ทำให้พนักงานระดับบังคับบัญชาต้องตื่นตัวที่จะค้นหาและแก้ไขสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย ก่อนที่จะถูกตรวจพบโดยพนักงานตรวจความปลอดภัยของโรงงานหรือพนักงานตรวจแรงงานของส่วนทางราชการ

ความจำเป็นของการตรวจที่มีได้กำหนดเวลาแน่นอนนี้ ส่วนใหญ่แล้วมักจะบังชี้จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุ และผลการวิเคราะห์อุบัติเหตุ ถ้าหากการวิเคราะห์อุบัติเหตุชี้ว่ามีจำนวนอุบัติเหตุที่สูงผิดปกติในแผนกใดแผนกหนึ่ง หรือสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือมีอุบัติเหตุบางประเภทที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ดังนั้นจึงมีการตรวจเพื่อศึกษาเหตุผลของจำนวนอุบัติเหตุที่เพิ่มสูงขึ้นและขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาทางแก้ไขให้ได้ การตรวจที่มีได้กำหนดเวลาแน่นอนนี้ปกติแล้วจะดำเนินการไม่เฉพาะแผนกความปลอดภัยเท่านั้น แต่อาจดำเนินการโดยผู้ควบคุมงาน คณะกรรมการความปลอดภัย และพนักงานที่ทราบวิธีการตรวจก็ได้

3. การตรวจอย่างต่อเนื่อง

สถานประกอบการจำนวนมากที่ได้มีการจัดระบบการตรวจอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้มีการมอบหมายพนักงานบางคนได้เฝ้าดูแลอุปกรณ์ และการปฏิบัติงานในบางจุดเป็นประจำ พนักงานซ่อมบำรุงอาจต้องเดินดูแลการปฏิบัติงาน การปรับเครื่องและการซ่อมเล็กๆ น้อยๆ อย่างต่อเนื่องทั้งวัน พนักงานเหล่านี้ยังรับผิดชอบในด้านการดูแลให้มีการปฏิบัติอย่างปลอดภัยเกี่ยวกับเครื่องจักร ตลอดจนช่วยฝึกอบรมพนักงานให้ทำงานอย่างปลอดภัยอีกด้วย วิธีการตรวจแบบนี้จะช่วยให้พนักงานเหล่านี้รู้สึกใกล้ชิด และมีความรู้อย่างละเอียดเกี่ยวกับสภาพของชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องจักรที่รับผิดชอบ ด้วยเหตุนี้จะทำให้เขาสามารถชี้จุดอ่อน และข้อบกพร่องต่างๆ ได้ล่วงหน้าก่อนที่จะเกิดปัญหารุนแรงหรือเป็นอันตราย

4. การตรวจพิเศษ

การตรวจพิเศษในบางครั้งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อาจเนื่องมาจากการสร้างอาคารใหม่ การซ่อมแซมปรับปรุงอาคารเก่า การจัดให้มีกระบวนการผลิตใหม่หรือติดตั้งอุปกรณ์ใหม่ ตรวจในระหว่างการรณรงค์การขจัดของเสียออกจากโรงงาน ตรวจพิเศษในกรณีการสอบสวนอุบัติเหตุ เพื่อที่จะสามารถค้นหาปัญหา ค้นหาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และประเมินความเสี่ยงก่อนจะเกิดอุบัติเหตุ และความสูญเสีย เป็นต้น การตรวจประเภทนี้ปกติจำเป็นจะต้องดำเนินการตรวจพิเศษ โดยคณะกรรมการสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ซึ่งในการดำเนินงานนั้นควรจะทำอย่างละเอียด และพิจารณาควบคุมสาเหตุของอุบัติเหตุในระหว่างการตรวจ

แบบตรวจสอบความปลอดภัย

แบบตรวจสอบความปลอดภัย เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการค้นพบปัญหา เพื่อระบุปัญหาแฝงเร้น ระบุความบกพร่องอุปกรณ์ ระบุการกระทำไม่เหมาะสม ระบุผลกระทบการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นแต่ละสถานประกอบการ แต่ละงาน แต่ละฝ่ายย่อมต้องมีแบบตรวจสอบความปลอดภัยของตนเอง เพื่อให้ได้หัวข้อการตรวจสอบตามความเหมาะสม แต่ลักษณะแบบตรวจสอบความปลอดภัยจะมี 2 ลักษณะให้เลือกใช้ คือ

1. แบบตรวจสอบความปลอดภัยแบบไม่ลงคะแนน

แบบตรวจสอบความปลอดภัยแบบไม่ลงคะแนน หรือแบบเปิดนั้น มีลักษณะการตั้งหัวข้อการตรวจ และถามว่า ใช่ – ไม่ใช่ มี – ไม่มี ดี – ไม่ดี เป็นแบบตรวจสอบความปลอดภัยที่ใช้ง่าย อาศัยสามัญสำนึก หรือบางหัวข้ออาจใช้หลักวิชาการ มาตรฐาน หรือข้อกำหนดของกฎหมาย เข้ามาใช้ในการออกแบบ

2. แบบตรวจสอบความปลอดภัยแบบลงคะแนน

แบบตรวจสอบความปลอดภัยแบบลงคะแนน จะมีความยุ่งยากในการทำความเข้าใจ ในการตรวจพอสมควร แต่จะมีข้อดีคือ มีมาตรฐานหลักเกณฑ์ชัดเจน ผู้ตรวจสอบใช้ดุลยพินิจน้อย ผลการตรวจเป็นตัวเลข วัดได้ เปรียบเทียบได้ จะได้เห็นพัฒนาการ การปรับปรุงแก้ไข จากรายงานแต่ละข้อ แต่ละครั้งได้ชัดเจน

(ตัวอย่าง แบบฟอร์มการตรวจสอบความปลอดภัยแบบไม่ลงคะแนน)

แบบตรวจที่ .....

ตรวจวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

งาน ..... แผนก .....

ผู้ตรวจ.....

แบบตรวจทั่วไปหม้อน้ำขณะเดินเครื่อง (Hot check)

ตรวจสอบการติดตั้งหม้อน้ำ						
ลำดับ	รายการตรวจสอบ	การปฏิบัติ		ผลการตรวจสอบ		คำแนะนำ
		มี	ไม่มี	ถูกต้อง	แก้ไข	
1	ระยะห่างเครื่องจักร อุปกรณ์อื่น 2.5 เมตร					
2	ระยะห่างหม้อน้ำ ผนัง เพดาน 1.5 เมตร					
3	ทางเข้า-ออก กว้าง 0.6 เมตร สูง 2 เมตร					
4	ห่างจากสถานที่เก็บเชื้อเพลิง 1 เมตร					
5	การแสดงใบอนุญาตผู้ควบคุมหม้อน้ำ					
6	สถานที่ติดตั้งมั่นคงแข็งแรง					
7	การเก็บสารไวไฟหรือเชื้อเพลิง					
8	การระบายอากาศในอาคาร					
9	การบริหารจุดเสี่ยง					
10	การติดตั้งป้ายเตือนและข้อแนะนำ					
11	หมายเลขโทรศัพท์ผู้ที่เกี่ยวข้อง					
12	การขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมประจำหม้อน้ำ					
13	ผู้ควบคุมที่กำลังปฏิบัติงาน ขึ้นทะเบียนกับ กรอ.					
14	การทดสอบความรู้ความเข้าใจในการควบคุม					
15	การจัดทำบันทึกประจำวัน					

(ตัวอย่าง แบบฟอร์มการตรวจสอบความปลอดภัยแบบลงคะแนน)

1. มีรั้วล้อมรอบพื้นที่ก่อสร้างอย่างมิดชิด

C คือ จำนวนนับรวมของช่องความยาวรั้วที่ถูกแบ่งให้สั้นลง (1 C = 15 ก้าว)

S คือ จำนวน C ที่มีช่องโหว่เอน หรือชำรุด

C	
---	--

S	
---	--

$\frac{C-S}{C} VF$	
--------------------	--

รายละเอียดของ S .....

.....

2. ติดป้ายประกาศแสดงเขตก่อสร้างที่รั้ว อย่างน้อยด้านละ 1 ป้าย

C คือ จำนวนด้านของรั้ว

S คือ จำนวนด้านที่ไม่มีป้ายก่อสร้าง

C	
---	--

S	
---	--

$\frac{C-S}{C} VF$	
--------------------	--

รายละเอียดของ S .....

.....

3. ติดป้ายประกาศ “เขตก่อสร้าง อันตราย ห้ามเข้า” บริเวณทางเข้า-ออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน

C คือ จำนวนนับรวมของทางเข้า-ออก

S คือ จำนวนนับรวมของทางเข้า-ออก ที่ไม่มีป้าย

C	
---	--

S	
---	--

$\frac{C-S}{C} VF$	
--------------------	--

รายละเอียดของ S .....

.....

$\frac{C-S}{C} VF$	
เฉลี่ย	

วิธีการใช้แบบตรวจแบบลงคะแนน

การตรวจที่มีประสิทธิภาพนั้น มาตรฐานแต่ละหัวข้อของสิ่งที่จะต้องตรวจชัดเจนและ ผู้ตรวจใช้ดุลยพินิจน้อย ผู้ตรวจต้องเป็นผู้ควบคุมพื้นที่หรือสิ่งที่จะต้องตรวจซึ่งจะทำให้ตรวจได้อย่าง สม่ำเสมอ ได้ผลการตรวจเป็นตัวเลขคะแนน และวิธีแก้ไข พิจารณาได้จากรายงานมาตรฐานแต่ละ ข้อของแบบตรวจ

$$\text{สูตร คะแนนการตรวจ} = \frac{C - S}{C} VF$$

C = จำนวนนับรวมของสิ่งที่จะตรวจ (Count)

S = จำนวนนับรวมของสิ่งที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
หรือ C ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน (Substandard)

VF = นำหนักคะแนน (Value factor)

คำอธิบายจำนวนนับ

ค่า C หมายถึงจำนวนนับรวมของสิ่งที่จะตรวจ ที่ถูกแบ่งออกเป็นส่วนย่อยเพื่อความ สะดวกในการตรวจ สามารถแบ่งได้ 3 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 สิ่งที่จะตรวจเป็นความยาว เช่น ทางเดิน ถนน สายไฟ ท่อน้ำ C คือ จำนวนนับ รวมของความยาวที่ถูกแบ่งให้สั้นลง

กรณีที่ 2 สิ่งที่จะตรวจมีลักษณะเป็นพื้นที่ห้อง เช่น พื้นห้อง C คือจำนวนนับรวมของ พื้นที่ที่ถูกแบ่ง เป็นพื้นที่เล็กลง (เช่น 2×2 ตารางเมตร)

กรณีที่ 3 สิ่งที่จะตรวจมีลักษณะเป็นจำนวน เช่น คน เครื่องจักร ถังดับเพลิง ค่า C คือ จำนวนนับรวมของสิ่งที่จะตรวจนั้น

เกณฑ์วัดผลคะแนน

ระดับ 1	ไม่น้อยกว่าร้อยละ	40
ระดับ 2	ไม่น้อยกว่าร้อยละ	60
ระดับ 3	ไม่น้อยกว่าร้อยละ	80
ระดับ 4	ไม่น้อยกว่าร้อยละ	100

ในแต่ละข้อพิจารณาจากคะแนนร้อยละที่คำนวณได้ในแต่ละข้อ คะแนนร้อยละที่ได้ใน แต่ละข้อนำมาบวกกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อในแบบตรวจ ผลที่ได้จะเป็นคะแนนร้อยละของแบบ ตรวจนั้น

ตัวอย่างพื้นที่ตรวจ

แสดงพื้นที่ของการตรวจที่ถูกแบ่งให้เล็กลง พื้นที่นี้ $C = 15$ แต่ละช่องขนาดมาตรฐาน 2×2 ตารางเมตร และช่องที่มีกากบาท คือ S

X	2	3	X	5
6	7	8	9	10
11	12	X	14	X

ตารางที่ 5.1 แสดงค่าน้ำหนักคะแนนเต็มในแต่ละข้อ.

รายการมาตรฐาน	C		S		$\frac{C-S}{C} VF$		รายละเอียดของ S
1. ไม่มีขยะของแข็ง		15		4	$\frac{15-4}{15} 100$	73 %	S1 มีน้ำมัน S4 สายไฟไม่มีฉนวน S13 มีเศษกระดาษ S15 มีเศษโลหะ
2. ไม่มีขยะของเหลว	///						
3. ไม่มีกระแสไฟฟ้า	///						
4. ไม่มีสารไวไฟ	///						
5. พื้นไม่เป็นหลุม/บ่อ							
6. พื้นราบความปลอดภัย							
7. เหนือศีรษะปลอดภัย							

จากตาราง สรุปได้ว่าพื้นที่ทำการตรวจนั้นมีความปลอดภัยร้อยละ 73 และอีกร้อยละ 27 นั้นมีสิ่งที่จะเห็นอันตราย หรือก่อให้เกิดอุบัติเหตุอันเนื่องมาจาก น้ำมัน กระแสไฟฟ้า อาจเกิดเพลิงไหม้จากเชื้อเพลิงกระดาษ และอาจเกิดอุบัติเหตุจากเศษโลหะบาดหรือถูกตำได้ และความปลอดภยอยู่ในเกณฑ์ที่ 2

ขั้นตอนการตรวจสอบ

ขั้นตอนการตรวจสอบหรือกระบวนการต่างๆ ก็อาจแตกต่างกันไปตามความแตกต่างหรือข้อจำกัดในแต่ละสถานประกอบการ พนักงานตรวจควรจะต้องทราบถึงกฎระเบียบข้อบังคับและนโยบายด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยขององค์กรละเอียด และจะต้องทราบข้อกำหนดความปลอดภัย ทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบและเทศบัญญัติ เพื่อคุ้มครองพนักงานหรือคนงานให้ปลอดภัยและมีสุขภาพดี พนักงานตรวจควรระลึกไว้เสมอว่า กฎหมายทั้งหลายที่ออกโดยทางราชารนั้น เป็นเพียงกฎหมายขั้นต่ำเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้มีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรในการที่จะดูแลความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของพนักงานนั้น ก็ควรจะมีการดำเนินการให้สูงกว่า หรือเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เสมอถ้าหากเป็นไปได้ก่อนจะมีการตรวจเป็นระยะหรือการตรวจพิเศษนั้น ผู้ที่รับผิดชอบควรได้ดำเนินการวิเคราะห์สถิติอุบัติเหตุ และสาเหตุอุบัติเหตุของแผนกงานต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเสียก่อน ในการตรวจสิ่งที่จะช่วยให้การตรวจนั้นมีความสะดวกยิ่งขึ้น อาจรวมถึงแบบตรวจ แบบรายงานการตรวจ บัตรการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย การเริ่มตรวจสอบความปลอดภัยจะมีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อหัวหน้าแผนกหรือหน่วย

ก่อนเริ่มการตรวจในแผนกหรือหน่วยงานใด สิ่งแรกที่พนักงานตรวจควรกระทำคือ ติดต่อหัวหน้าหน่วยนั้นๆ เสียก่อน ทั้งนี้เพราะว่าหัวหน้าแผนกเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัยของพนักงานหรือคนงาน และสภาพงานที่ไม่ปลอดภัยทั้งหมดในแผนกนั้น ดังนั้น การรับรู้และความร่วมมืออย่างดีของหัวหน้าแผนกในการตรวจ จะช่วยทำให้การปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่ตรวจพบเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็ว

ดังนั้นโดยทั่วไปแล้ว ผู้ควบคุมงานในแผนกนั้น จะร่วมเดินไปกับพนักงานตรวจในขณะที่ตรวจงานในแผนกที่เขารับผิดชอบเสมอ

2. ดำเนินการตรวจอย่างเป็นระเบียบและละเอียดถี่ถ้วน

การตรวจควรจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระเบียบและละเอียดถี่ถ้วน โดยใช้แบบตรวจที่ถูกต้องและเหมาะสม ในบริเวณหรือสถานที่ทุกแห่งในโรงงานที่อาจมีอันตรายแฝงเร้นอยู่ควรจะได้รับ การตรวจอย่างสม่ำเสมอ นั่นคือ อาจดำเนินการตรวจเริ่มตั้งแต่จุดที่รับวัตถุดิบ ไปจนถึงจุดที่ผลิตภัณฑ์ออกจากโรงงานหรือส่งไปเก็บ ในการตรวจนั้นบางครั้งบางคราวควรจะได้มีการ

ปรับเปลี่ยนเส้นทางการตรวจบ้าง เป็นต้นว่าการตรวจในโรงงานหนึ่ง จะดำเนินการตามเส้นทางการไหลของวัสดุ ฉะนั้นในบางครั้งก็อาจกำหนดเส้นทางการตรวจให้สวนทิศกับการไหลของวัสดุ

3. การตรวจตราและการบันทึก

การตรวจตราและการบันทึก การบันทึกสภาพงาน และการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัยนั้น ปกติจะบันทึกเมื่อพบสภาพงานที่ไม่ปลอดภัย เพื่อเป็นข้อมูลในการเขียนรายงานฉบับที่สมบูรณ์ต่อไป พนักงานตรวจควรระลึกไว้เสมอว่า ไม่ควรใช้วิธีการจดจำสภาพงานที่ไม่ปลอดภัยที่พบ แล้วจึงบันทึกข้อความเมื่อกลับถึงห้องทำงานแล้วหรือเมื่อจะเขียนรายงานเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ข้อมูลตกหล่นได้มากในระหว่างการตรวจนั้นจะต้องพยายามเก็บและรวบรวมข้อมูลประกอบทั้งหมด เพราะข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ช่วยประกอบคำอธิบาย ลักษณะอันตรายที่พบได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ชัดเจนและข้อมูลอื่นๆ เช่น ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขก็จำเป็นที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำรายงานดังกล่าว ในการตรวจนั้นพนักงานตรวจควรให้ความสนใจในการจัดทำรายงานผลการตรวจที่สมบูรณ์และมีรายละเอียดของสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเสมอ ดังนั้นในการเขียนรายงาน หากยึดหลักตามแนวเพื่อตอบคำถามว่า “Who, What, Where, When, Why” แล้วก็พบว่า เป็นแนวที่ให้ข้อมูลแก่ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้ดีกว่าและเข้าใจง่าย

4. ข้อเสนอแนะการตรวจ

ข้อเสนอแนะของพนักงานตรวจนั้น ควรได้มีการจัดลำดับความสำคัญไว้ด้วย และหากเป็นไปได้ข้อเสนอแนะนี้ควรจะได้กำหนดระยะเวลาในการแก้ไขให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้เดิม หรืออาจมีการจัดกลุ่มข้อเสนอแนะก็ได้โดยระบุว่าข้อเสนอแนะใดที่มีความ “เร่งด่วน” “สำคัญมาก” หรือ “สำคัญ” ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ก็ควรจะได้รับบรรจุเข้าไว้ในโครงการปรับปรุงอย่างเป็นทางการ แล้วให้ถือว่าเป็นงานที่ต้องถือปฏิบัติเช่นเดียวกับงานประจำอื่นๆ ผู้ควบคุมงานควรจะได้รายงานคืบหน้าของการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะให้ฝ่ายบริหาร (หรือคณะกรรมการความปลอดภัย) ได้รับทราบเป็นประจำ

5. การจัดทำรายงาน

ในการตรวจทุกครั้ง จะต้องมีการเขียนรายงานอย่างละเอียดเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องเสมอ สำหรับรายงานการตรวจนั้น ปกติจะมีอยู่ 3 ประเภท คือ

5.1 รายงานฉุกเฉิน จะจัดทำขึ้นโดยด่วน เมื่อจำเป็นจะต้องมีการสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขในทันทีทันใด

5.2 รายงานปกติ เป็นรายงานผลการตรวจพบสภาพที่ไม่พึงประสงค์ ที่ควรมีการแก้ไขปกติแล้วควรมีการเสนอรายงานภายในหนึ่งวันหลังจากได้มีการตรวจแล้ว และควรจะได้รวมรายงานฉุกเฉินไปด้วย

5.3 รายงานเป็นระยะ เป็นรายงานที่สรุปการดำเนินกิจกรรมความปลอดภัย และผลการดำเนินงานเสนอเป็นระยะ ทั้งนี้ก็จะมีสรุปรายงานต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานปกติไว้ด้วย

คำถามการตรวจสอบความปลอดภัย

ในการตรวจสอบความปลอดภัยนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ตรวจสอบจำเป็นต้องเตรียมคำถามที่เกี่ยวกับการทำงานนั้นๆ เป็นอย่างดี การเตรียมคำถามและเตรียมพร้อมจะทำให้ผู้ตรวจมีความมั่นใจที่จะถาม และสามารถปรับเปลี่ยนคำถามให้เหมาะสมได้ตลอดเวลาขณะทำการตรวจ ลักษณะคำถามสำหรับการตรวจ สามารถแยกประเด็นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับวิธีการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

คำถามเกี่ยวกับวิธีการทำงานของผู้ปฏิบัติงานนั้น เป็นคำถามทั่วไปในการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการทราบถึงสาเหตุของอุบัติเหตุที่อาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้ทราบว่าสาเหตุนั้นเกิดมาจากสิ่งใด ทั้งด้านการบริหารจัดการขององค์กร ด้านตัวผู้ปฏิบัติงานเอง และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังนี้

1.1 คุณแน่ใจเพียงใดว่า คนงานหน้าใหม่หรือคนงานที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลจะไม่ไปใช้เครื่องจักรกล โดยปราศจากความรู้ถึงวิธีการใช้งาน

1.2 คุณได้จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องจักรที่เหมาะสมกับงานหรือยัง

1.3 คุณแน่ใจหรือไม่ว่า ผู้ได้บังคับบัญชาได้เรียนรู้วิธีการเก็บรักษา และการใช้เครื่องมือ

1.4 คุณได้เลือกสรรบุคคลให้ทำงานให้เหมาะสมกับหน้าที่หรือไม่

1.5 คุณแน่ใจได้หรือไม่ว่า ผู้ได้บังคับบัญชาจะไม่หลบเลี่ยงวิธีการทำงานที่ปลอดภัยของคุณ และเสี่ยงทำตามความสะดวกของเขา

1.6 เครื่องจักรกลต่างๆ มีการติดตั้งฝาครอบและอุปกรณ์ป้องกันหรือไม่ แน่ใจหรือไม่ว่าคนงานได้ใช้ฝาครอบถูกต้องหรือถอดออกไปแล้ว

1.7 เครื่องจักรกลมีการปิดสวิตซ์เมื่อเลิกใช้งานหรือไม่

1.8 คนงานทุกคนได้รับการเตือนภัยที่เหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์หรือไม่

1.9 คนงานที่เข้าใหม่ ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นหรือไม่

1.10 คนงานที่ได้รับการฝึกอบรม และมีเครื่องผ่อนแรงที่เหมาะสมในการยกวัสดุหรือไม่

2. คำถามเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

การถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้เราอาจจะใช้ข้อกำหนดของกฎหมายมาตั้งคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านตามที่กฎหมายกำหนดก่อน แล้วจึงจะใช้คำถามอื่นๆ ที่ได้จากประสบการณ์ต่างๆ จากการทำงาน ก็จะสามารถตรวจสอบความปลอดภัยได้ครบถ้วน ดังนี้

2.1 ทางโรงงานมีระบบสัญญาณแจ้งเพลิงไหม้หรือไม่

2.2 จัดอุปกรณ์และเครื่องดับเพลิงตามจุดต่างๆ ที่สำคัญถูกต้องและเพียงพอหรือไม่

2.3 ได้มีการอบรมเกี่ยวกับระบบดับเพลิงหรือไม่

2.4 คุณแน่ใจได้หรือไม่ว่าคนงานทุกคนได้รู้จักวิธีใช้เครื่องดับเพลิง

2.5 เครื่องดับเพลิงที่คุณมีอยู่หมดอายุหรือยัง มีการทดสอบอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

2.6 คุณได้มีการติดตั้งป้ายห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณอันตรายหรือไม่

2.7 คุณแน่ใจเพียงใดว่าไม่มีคนงานฝ่าฝืน ป้ายห้ามสูบบุหรี่ที่ติดตั้งเอาไว้

2.8 มีทางหนีไฟที่ปลอดภัยเอาไว้อย่างเพียงพอกับปริมาณคนงานหรือไม่

2.9 ทางหนีไฟเหล่านั้นยังใช้งานได้คืออยู่ หรือมีสิ่งกีดขวางเอาไว้เต็มช่องทางหรือไม่

3. คำถามเกี่ยวกับไฟฟ้า

ไฟฟ้าถือเป็นพลังที่สำคัญของสถานประกอบการ การตรวจสอบความปลอดภัยเกี่ยวกับไฟฟ้าที่ถูกต้องทันเวลาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากระยะเวลาของการตรวจสอบช้าเกินไปแล้วระบบไฟฟ้าก็อาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบการผลิตอย่างมหาศาล หรืออาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ อัคคีภัย เป็นต้น ในการตั้งคำถามจึงต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะตัว ดังนี้

3.1 ระบบไฟฟ้าในโรงงานมีแบบแปลนที่ถูกต้องหรือไม่

3.2 อายุการใช้งานของสายไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าหมดอายุหรือยัง

3.3 มีอะไหล่และอุปกรณ์ซ่อมแซมฉุกเฉินเอาไว้หรือไม่

3.4 ผู้ควบคุมงานและยามรักษาความปลอดภัย ทุกคนรู้ตำแหน่งและวิธีการใช้สวิตช์ใหญ่ของระบบไฟฟ้าในโรงงานหรือไม่

3.5 มีช่างซ่อมบำรุงไฟฟ้าที่เพียงพอหรือไม่

4. คำถามเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล

การให้การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุต่างๆ หรือเจ็บป่วยกะทันหัน ณ สถานที่เกิดเหตุ ให้พ้นอันตราย ก่อนที่จะส่งไปให้แพทย์รักษาต่อไป โดยใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือเท่าที่ทำได้

ในขณะนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากการปฐมพยาบาลไม่มีประสิทธิภาพแล้ว อาการบาดเจ็บของผู้ประสบภัยที่ยังทวีความรุนแรง อาจจะสร้างความเจ็บปวดมากขึ้น หรืออาจทำให้เสียชีวิตตามมา การตรวจสอบความปลอดภัยเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล โดยการตั้งคำถามจึงเป็นการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลนั่นเอง ดังนั้นควรตรวจสอบความปลอดภัยโดยตั้งคำถามต่างๆ ดังนี้

- 4.1 คุณมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยเพียงใด
- 4.2 คุณได้อบรมคนงานทุกๆ คนเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพียงใด
- 4.3 มีห้องพยาบาล หรือมียาและอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับอาการเจ็บป่วยหรือไม่
- 4.4 มีบุคลากรให้บริการการปฐมพยาบาลสำหรับอาการเจ็บป่วยหรือไม่อย่างไร
- 4.5 มีบุคลากรให้บริการในการจ่ายยาและอุปกรณ์พื้นฐานสำหรับอาการเจ็บป่วยหรือไม่อย่างไร

หรือไม่อย่างไร

5. คำถามเกี่ยวกับความปลอดภัยโดยทั่วไป

ลักษณะคำถามความปลอดภัยของพนักงานนั้น อาจถามเพื่อให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจ เป็นการประเมินกิจกรรมการฝึกอบรมของพนักงาน จะทำให้พนักงานตระหนักถึงความปลอดภัยในเรื่องที่ได้ผ่านการอบรมมา อาจจะถามเพื่อควบคุมการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาในระดับต่างๆ หรือถามเพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของพนักงานในภาพรวม ลักษณะของคำถามจึงเป็นการถามถึงความปลอดภัยทั่วไป จะเน้นเรื่องใดเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับผู้ตรวจสอบว่าต้องการทราบในเรื่องใดเป็นพิเศษ ดังนี้

- 5.1 คุณได้ปฏิบัติไปตามที่คุณได้อบรมคนงานไปหรือไม่
- 5.2 ความเรียบร้อยในการสวมชุดเพื่อความปลอดภัยของคนงานมีมากน้อยเพียงใด
- 5.3 มีการส่งเสริมให้คนงานรายงานเรื่องอุบัติเหตุหรือไม่
- 5.4 คุณตอบสนองต่อผลการรายงานอุบัติเหตุ ของคนงานอย่างไรบ้าง
- 5.5 ได้มีการติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยอย่างไรบ้าง
- 5.6 คุณมีการจัดเก็บสารเชื้อเพลิง สารไวไฟหรือสารมีพิษอันตรายอย่างไรบ้าง
- 5.7 ในโรงงานมีความปลอดภัยของคนงาน รวมทั้งผู้มาเยี่ยมชมโรงงานด้วยหรือไม่
- 5.8 ผังการจัดวางเครื่องจักรกลปลอดภัยดีหรือไม่
- 5.9 ระบบเตือนภัยได้รับการทดสอบบ้างหรือไม่
- 5.10 มีการติดตั้งระบบส่องสว่างทดแทนยามฉุกเฉินหรือไม่

6. คำถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

คำถามเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เป็นการตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบถึงประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการหรือการจัดให้มี จะเป็นตัวแสดงถึงระดับการเอาใจริงเอาจังของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความปลอดภัย ลักษณะของคำถามจึงเป็นการถามเรื่องอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทั้งระดับความรู้ของ ชนิด ประโยชน์ ความเหมาะสม หรือประสิทธิภาพการใช้งาน ดังนี้

- 6.1 คุณได้อบรมคนพนักงานทุกๆ คนเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลหรือไม่
- 6.2 คุณมีความรู้เรื่องอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลหรือไม่
- 6.3 อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลมีประโยชน์เพียงใด
- 6.4 อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทำให้คุณทำงานลำบากหรือไม่
- 6.5 ขนาดของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเหมาะสมกับคุณเพียงใด
- 6.6 คุณเคยปฏิบัติงานโดยไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลหรือไม่
- 6.7 อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลมีเพียงพอต่อการใช้งานเพียงใด

การตรวจสอบความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน

การรักษาสภาพความปลอดภัยในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพที่ดีของพนักงานในสถานประกอบการนั้นมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน การรักษาสภาพความปลอดภัยอาจจะใช้เครื่องมือแบบตรวจสอบความปลอดภัย การตรวจสอบความปลอดภัยโดยเครื่องมือดังกล่าวยังต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง สามารถแยกเป็นการตรวจโดยผู้ชำนาญการ และการตรวจโดยหัวหน้างาน การตรวจสอบความปลอดภัยเป็นการค้นหาสภาพที่ไม่ปลอดภัยเพื่อการแก้ไข เปรียบได้กับการตรวจเช็คสุขภาพร่างกาย เพื่อการค้นหาสิ่งผิดปกติแต่เนิ่นๆ แล้วทำการรักษาให้ทันเวลา การตรวจสอบความปลอดภัยนั้น มีทั้งการตรวจเป็นระยะ การตรวจที่มีได้กำหนดเวลาแน่นอน การตรวจอย่างต่อเนื่อง การตรวจพิเศษ คือ ก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบแบบใดเป้าหมายของการตรวจสอบก็คือ การค้นหาความบกพร่องแล้วทำการแก้ไขก่อนการสูญเสียนั่นเอง

1. การตรวจโดยผู้ชำนาญการ

เป็นการตรวจระบบเฉพาะเรื่อง ลักษณะการตรวจเพื่อค้นหาสิ่งที่เป็นอันตราย หรือการตรวจเพื่อบำรุงรักษาระบบ มีกำหนดการตรวจและกำหนดแบบฟอร์มให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะตรวจ มีทั้งที่ต้องตรวจทุกครั้งที่ก่อนปฏิบัติงาน และตามระยะเวลา

ตารางที่ 5.2 แสดงการตรวจความปลอดภัยในสถานที่ทำงานการตรวจโดยผู้ชำนาญการ

เรื่องที่ตรวจ	ผู้ตรวจ	กำหนดการ
1. ระบบไฟฟ้า	วิศวกรไฟฟ้า	1 ปี / ครั้ง
2. หม้อน้ำ	วิศวกรเครื่องกล (สามัญ)	1 ปี / ครั้ง
3. สถานที่อับอากาศ	ผู้ที่ได้รับมอบหมายหรืออป.	ก่อนเข้าไปทำงาน
4. บันจันอยู่กับที่ (คป.1)	วิศวกรเครื่องกล	3 เดือน / ครั้ง
5. บันจันเคลื่อนที่ (คป.2)	วิศวกรเครื่องกล	3 เดือน / ครั้ง

2. การตรวจโดยหัวหน้างาน

เป็นการตรวจสภาพพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ ทั้งก่อนปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน ลักษณะการตรวจนั้นหัวหน้างานจะตรวจตามพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง ทั้งด้านอาคาร เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือต่างๆ มีทั้งที่ต้องตรวจทุกวัน และตามระยะเวลา

การตรวจสอบสภาพพื้นที่นั้น สามารถแบ่งแยกได้ 2 แบบ คือ การตรวจสอบด้วยสายตา (Visual inspection) เป็นการตรวจสภาพภายนอกของพื้นที่การปฏิบัติงาน และอุปกรณ์ต่างๆ ด้วยสายตา โดยพิจารณาว่ามีการรั่วไหล แตกกร้าว หรือการชำรุดของอุปกรณ์นั้นๆ และการตรวจสอบด้วยการตรวจวัด (Measuring inspection) จำเป็นต้องใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการตรวจสอบอุปกรณ์ว่ามีสภาพการทำงานที่ดีอยู่หรือไม่ เช่น การวัดแรงดันไฟฟ้า การนำกระแส หรือความต้านทานของอุปกรณ์นั้นๆ วัดการรั่วไหลของก๊าซ เป็นต้น

ตารางที่ 5.3 แสดงการตรวจโดยหัวหน้างาน เป็นการตรวจสภาพพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ

เรื่องที่ตรวจ	ผู้ตรวจ	กำหนดการ
1. พื้น / ทางเดิน /บันได ทางออก / ถนน	หัวหน้างาน	ทุกวันๆ ละ 15 – 30 นาที
2. งานไฟฟ้า	หัวหน้างาน	ภายใน 1 เดือน ต้องตรวจ
3. งานเชื่อมโลหะ	หัวหน้างาน	ครบทุกแบบตรวจ ครอบ
4. เครื่องจักร	หัวหน้างาน	คลุมทุกพื้นที่
5. ถังบรรจุก๊าซ	หัวหน้างาน	
6. งานเกี่ยวข้องกับสารเคมี	หัวหน้างาน	
7. อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย ส่วนบุคคล	หัวหน้างาน	

การตรวจสอบระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงงาน พ.ศ. 2552 กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการ โรงงานต้องจัดให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยของโรงงานดำเนินการตรวจความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง โดยจัดทำเป็นเอกสารหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ หากพบสภาพที่เป็นอันตรายที่อาจก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้ ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโดยทันที

การตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัยและระงับอัคคีภัยให้มีความพร้อมอยู่เสมอ เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบจะทำงานได้ตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง เมื่อมีเหตุฉุกเฉินนั้นๆ

การตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัยและระงับอัคคีภัย สามารถแบ่งแยกได้ 2 แบบ เช่นเดียวกันกับการตรวจโดยหัวหน้างาน คือ การตรวจสอบด้วยสายตา (Visual inspection) เป็นการตรวจสภาพภายนอกของอุปกรณ์ด้วยสายตา โดยพิจารณาว่ามีการรั่วไหล แตกร้าว หรือการชำรุดของอุปกรณ์นั้นๆ และการตรวจสอบด้วยการตรวจวัด (Measuring inspection) จำเป็นต้องใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการตรวจสอบอุปกรณ์ว่ามีสภาพการทำงานที่ติดอยู่หรือไม่ เช่น การวัดแรงดันไฟฟ้า การนำกระแส หรือความต้านทานของอุปกรณ์นั้นๆ

เมื่อตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ในระบบแล้วยังจำเป็นต้องมีการทดสอบระบบเพื่อทดสอบการทำงาน รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบว่าอุปกรณ์มีความเสียหายภายหลังการทดสอบหรือไม่ ในการทดสอบนั้นควรพิจารณาวิธีการทดสอบและความถี่ในการทดสอบตามคู่มือผู้ผลิตที่ได้ระบุไว้ในคู่มือการบำรุงรักษา โดยที่ผู้ทำการตรวจสอบและทดสอบระบบนั้น อาจจะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นการเฉพาะหรือมีหน้าที่โดยตำแหน่งงาน

ตารางที่ 5.4 แสดงการตรวจ โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือมีหน้าที่โดยตำแหน่งงาน

เรื่องที่ตรวจ	ผู้ตรวจ	กำหนดการ
1. ระบบสัญญาณแจ้งเหตุ	ผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือ จป.	1 เดือน / ครั้ง
2. การเก็บสารวัตถุมีพิษ	ผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือ จป.	1 เดือน / ครั้ง

ตารางที่ 5.5 แสดงการตรวจ โดยหัวหน้างาน

เรื่องที่ตรวจ	ผู้ตรวจ	กำหนดการ
1. การติดตั้งอุปกรณ์ ดับเพลิงชนิดมือถือ	หัวหน้างาน	1 สัปดาห์ / ครั้ง
2. ทางออก/ บันได/ ประตู	หัวหน้างาน	1 สัปดาห์ / ครั้ง
3. เส้นทางหนีไฟ	หัวหน้างาน	1 สัปดาห์ / ครั้ง
4. เครื่องหมาย/สัญลักษณ์	หัวหน้างาน	1 เดือน / ครั้ง

สรุป

การตรวจสอบความปลอดภัยในสถานประกอบการ เป็นการตรวจสอบในระดับการรักษาความปลอดภัยขององค์กร สถานประกอบการที่ต่างประเภทกัน ลักษณะของการตรวจสอบความปลอดภัยก็จะแตกต่างกันออกไป ภายในขอบเขตของการรักษาความปลอดภัยการตรวจสอบมีหลายประเภทของการตรวจสอบ ขึ้นอยู่กับกฎหมายที่กำหนดการตรวจหรือรูปแบบการผลิตฯ ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบความปลอดภัย จึงต้องมีความสนใจให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการวิเคราะห์ การหาสาเหตุหรือสภาพการณ์ต่างๆ ของการเกิดอุบัติเหตุ การตรวจสอบความปลอดภัยที่ดีจะสามารถประเมินความเสี่ยงก่อนจะเกิดอุบัติเหตุและลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นได้

คำถามท้ายบท

1. จงให้ความหมายของการตรวจสอบความปลอดภัย
2. ประเภทของการตรวจมีกี่ประเภทพร้อมคำอธิบาย
3. จงอธิบายแบบตรวจสอบความปลอดภัยแบบไม่ลงคะแนนและแบบลงคะแนน
4. จงบอกสูตรที่ใช้ในแบบตรวจแบบลงคะแนน พร้อมแทนค่าในสูตรมาให้ถูกต้อง
5. ขั้นตอนการตรวจสอบความปลอดภัย มี 5 ขั้นตอน มีอะไรบ้างพร้อมคำอธิบาย
6. จงยกตัวอย่างคำถามการตรวจสอบความปลอดภัย มา 3 ประเด็น ประเด็นละ 5 คำถาม
7. การตรวจสอบความปลอดภัยโดยผู้ชำนาญการ มีความหมายอย่างไร
8. การตรวจสอบความปลอดภัยโดยหัวหน้างาน มีความหมายอย่างไร
9. การตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัยและระงับอัคคีภัย มีกี่แบบพร้อมคำอธิบาย
10. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงงาน พ.ศ. 2552 กำหนดให้ผู้ประกอบการดำเนินการสิ่งใด

เอกสารอ้างอิง

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2542. การบริหารความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ.
- เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์ และวิทยา อยู่สุข.2523. อาชีวอนามัยและความปลอดภัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ.
- พัฒนา บุญญาประภา. 2546. ความปลอดภัยในงานอุตสาหกรรม. เชียงใหม่: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2542. เอกสารการสอนชุดวิชา หลักความปลอดภัยในการทำงานหน่วยที่ 1 – 8 (พิมพ์ครั้งที่ 9). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดีและวีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. 2539. วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.ส.ท.
- สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2541. คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับพื้นฐานทั่วไป. กรุงเทพฯ.
- สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน(ประเทศไทย). 2545. คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ.
- สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน(ประเทศไทย). 2545. วารสารเพื่อความปลอดภัยและอนามัยในการทำงานของสังคมไทย. กรุงเทพฯ.
- โสภณ เสือพันธ์, ชนิตา ยอดดี และสุเชษฐ สิทธิเดช. 2544. ความปลอดภัยในงานอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์.